

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S
Rīgā

Nr. 2

(Prot. Nr.6, 4.§)

2007. gada 31. janvārī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 3399/06/05/22

Par Fortum Holding B.V. un Vattenfall AB
kapitāla daļu pirkuma darījumu

Konkurences padome 22.12.2006. saņēma Nīderlandē reģistrētās sabiedrības Fortum Holding B.V. (turpmāk – Fortum) pilnvaroto pārstāvju ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) par Fortum un Zviedrijā reģistrētās sabiedrības „Vattenfall AB” noslēgto SIA „Vattenfall Latvia” (turpmāk – Vattenfall Latvia) 100% kapitāla daļu pirkuma darījumu. Tā kā Ziņojums nebija noformēts atbilstoši Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – noteikumi Nr.897) prasībām, Konkurences padome 05.01.2007. nosūtīja vēstuli Nr.71 Fortum pilnvarotajiem pārstāvjiem, kurā bija norādīts, kādi trūkumi Ziņojumā jānovērš, lai tas būtu uzskatāms par atbilstošu iepriekš minēto Ministra kabineta noteikumu prasībām. Atbildot uz iepriekš minēto Konkurences padomes vēstuli, Fortum pilnvarotie pārstāvji 10.01.2007. iesniedza trūkstošo informāciju (10.01.2007. vēstule Nr.JAN07/108). Konkurences padome 12.01.2007. Fortum pilnvarotajiem pārstāvjiem nosūtīja vēstuli Nr.121, informējot, ka par pilnīga un noteikumu Nr.897 prasībām atbilstoša Ziņojuma saņemšanas datumu uzskatāms 10.01.2007.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Fortum ir Nīderlandē ar Nr.242485820000 reģistrēta sabiedrība, kuras darbības veidi ir investīciju darbība, holdinga kompāniju darbība. Fortum nav tieši iesaistīta ekonomiskajās darbībās Latvijas teritorijā, bet Latvijas teritorijā darbojas „Fortum Power and Heat Oy” filiāle Latvijā (turpmāk – Fortum Latvija). (**) Fortum Latvija ir LR Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 40003755168 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, un Ziņojumā norādīts, ka tās galvenie darbības virzieni ir konsultāciju sniegšana saistībā ar ūdens spēkstaciju celtniecību un darbību. Fortum Latvija apgrozījums Latvijā 2005. gadā bija Ls 22 223.

2. Vattenfall Latvia ir LR Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 40003180066 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura (**). Vattenfall Latvia galvenie darbības virzieni ir elektroenerģijas ražošana un sadale, gāzes ražošana u.c. darbība saskaņā ar Statūtiem.

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1. panta 3. punktu Vattenfall Latvia uzskatāms par licencētu komersantu, kas nodarbojas ar energoapgādi. Energoapgāde ir „enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kurai ir nepieciešama licence un kura ietver (..) siltumenerģijas ražošanu, (..) siltumenerģijas (..) pārvadi, sadali vai tirdzniecību” (Enerģētikas likuma 1. panta 2. punkts). Licenci izsniedz regulators saskaņā ar likumu „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (Enerģētikas likuma 7. panta pirmā daļa). „Energoapgādes komersantam izsniegtajā licencē norāda: 1) veicamās energoapgādes veidu un tā nodrošināšanai nepieciešamās prasības; 2) licences darbības zonu kā ģeogrāfisku teritoriju; 3) licences termiņu (..) (Enerģētikas likuma 8. panta 1.,2.,3. punkts). Saskaņā ar „Enerģētikas likuma” 1. panta 11., 12. un 14. punktā noteikto enerģijas pārvade, enerģijas sadale un enerģijas ražošana katra uzskatāma par atsevišķu energoapgādes veidu, kuram nepieciešama licence. Par licences darbības zonu saskaņā ar „Enerģētikas likuma” 1. panta 18. punktu uzskata licencē noteikto teritoriju, kurā ir tiesīgs darboties konkrētais energoapgādes komersants un enerģijas lietotājs.

Vattenfall Latvia Olaines pilsētas, Olaines pagasta, Mārupes pagasta un Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju sabiedrisko pakalpojumu regulators 20.05.2004. izsniedzis licenci Nr.3.3 1/4 siltumenerģijas ražošanai Mārupes pagastā – VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” teritorijā uz laiku no 14.05.2004. līdz 13.05.2024., Energoapgādes regulēšanas padome 06.08.1998. Vattenfall Latvia izsniegusi licenci Nr.22038 siltumenerģijas

pārvadei un sadalei Starptautiskās lidostas „Rīga” teritorijā, un licence derīga līdz 05.08.2018. Vattenfall Latvia apgrozījums Latvijā 2005. gadā bija Ls 329 938.

Konkurences likuma 15. panta otrās daļas 2.punkts nosaka, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16. pantu, ja apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus. Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu „tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad (..) viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) visus cita tirgus dalībnieka (..) aktīvus (..)”. Tādējādi Fortum aktīvu iegūšana no Vattenfall Latvia uzskatāma par apvienošanos saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu, Fortum iegūstot 100% cita tirgus dalībnieka aktīvu. Kā norādīts Ziņojumā, (**), atbilstot Konkurences likuma 15. panta otrās daļas 2. punktā minētajam nosacījumam. Tādēļ Fortum un Vattenfall Latvia paredzētā apvienošanās ir darījums, par kuru jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

Saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu paziņotais darījums ir vērtējams kā apvienošanās Konkurences likuma izpratnē.

3. Apvienošanās paredzēta, Fortum noslēdzot Pirkuma līgumu ar Vattenfall AB par 100% Vattenfall Latvia daļu iegādi. Fortum 21.12.2006. ir noslēgusi Pirkuma līgumu ar Vattenfall AB, kurā noteikts, ka (**).

Pirkuma līguma 9.1. punktā noteiktas nekonkurēšanas saistības, saskaņā ar kurām (**).

Konkurences padome secina, ka Pirkuma līguma 9.1. punktā noteiktās nekonkurēšanas saistības ir atbilstošas „Eiropas Komisijas paziņojumā par ierobežojumiem, kas tieši saistīti ar koncentrācijas procesu un ir vajadzīgi tā īstenošanai” (2001/C 188/03) (turpmāk – EK paziņojums) noteiktajam, jo „(..) gadījumos, kad uzņēmuma pārņemšana ietver gan uzņēmuma prestiža, gan speciālās profesionālās informācijas elementus, klauzulas par nekonkurēšanu kopumā attaisno to esamību laika posmā līdz trim gadiem (..)” (15. punkts), turklāt „nekonkurēšanas klauzulas piemērojamības ģeogrāfiskais diapazons parasti attiecas uz teritoriju, kurā pārdevējs nodrošināja attiecīgos ražojumus vai pakalpojumus pirms pārņemšanas (..)” (16. punkts). Tādējādi Pirkuma līguma 9.1. punktā ietvertais konkurences aizliegums ir atbilstošs EK paziņojumā noteiktajam pieļaujamajam nekonkurēšanas pienākuma termiņam un ģeogrāfiskajai teritorijai, uz kuru attiecas Vattenfall Latvia uzliktais nekonkurēšanas pienākums. Konkurences

padome neiebilst pret Pirkuma līguma 9.1. punktā noteikto konkurences aizliegumu.

4. (**) Apvienošanās dalībnieki uzskata, ka apvienošanās neietekmēs nevienu konkrēto tirgu, un ar Ziņojumu paziņotās apvienošanās rezultātā mainīsies tikai vietējās apkures tīkla operatora kapitāla daļu īpašnieks. (**)

5. Ziņojumā ir identificēts viens konkrētās preces tirgus, kurā Vattenfall Latvia veic komercdarbību – siltumenerģijas ražošanas, pārvades un sadales (vietējā apkure) tirgus. Siltumenerģijas ražošanai Vattenfall Latvia izmanto dabas gāzi. Kā norādīts Ziņojumā, Vattenfall Latvia darbojas savā tīklā Rīgas Starptautiskās lidostas Mārupē muitas zonas ģeogrāfiskajā teritorijā. Rajona apkures komercdarbības ģeogrāfiskais tirgus ir ierobežots un noteikts kā ekskluzīva ģeogrāfiska teritorija, kuru sedz attiecīgā rajona apkures tīkls un kuru nosaka kompetento iestāžu izdoto licenču noteikumi. Ziņojumā norādīts, ka, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, tirgus, kurā darbojas Vattenfall Latvia, ģeogrāfiskā teritorija ir ierobežota ar ģeogrāfiskām teritorijām, kuras skaidri norādītas iepriekš minētajās licencēs, t.i., Rīgas starptautiskās lidostas muitas zonas teritorijā.

(**) Kā norādīts Fortum pilnvaroto pārstāvju 10.01.2007. vēstulē Nr.JAN07/108, Rīgas starptautiskās lidostas muitas zonas teritorijas apkures tīkls, kuru izveidojusi Vattenfall Latvia un kurš tai pieder, nenosdz visu konkrēto ģeogrāfisko teritoriju. Ņemot vērā jauno ēku celtniecības pašreizējo tempu minētajā teritorijā, jaunie klienti var celt savu rajona apsildīšanas tīklu vai izvēlēties Vattenfall Latvia konkurentus siltumenerģijas piegādei. Rīgas starptautiskās lidostas muitas zonas teritorijā siltumenerģijas ražošanas, pārdales un sadales tirgū darbojas arī citas komercsabiedrības, t.sk., SIA „DHL Latvia”, SIA „Baltijas Kravu Centrs”, SIA „Gulfstream Oil”, kuras siltumenerģiju ražo, sadala un pārvada savām vajadzībām.

Lai gan saskaņā ar „Enerģētikas likumā” noteikto enerģijas pārvade, enerģijas sadale un enerģijas ražošana katra atsevišķi uzskatāma par licencējamu energoapgādes veidu, un tādējādi arī katrs no šiem veidiem būtu uzskatāms par atsevišķu konkrētās preces tirgu, ņemot vērā iepriekš minētajās Vattenfall Latvia izsniegtajās licencēs minēto licences darbības zonu (Starptautiskās lidostas „Rīga” muitas zonas teritorija), Konkurences padome, izskatot šo Ziņojumu par apvienošanos, nenodala atsevišķi siltumenerģijas ražošanas, siltumenerģijas pārvades un siltumenerģijas sadales tirgu konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā un piekrīt šādam konkrētā tirgus definējumam – siltumenerģijas ražošanas, pārvades un sadales (vietējā apkure) tirgus Rīgas Starptautiskās lidostas Mārupē muitas zonas ģeogrāfiskajā teritorijā, vienlaikus konstatējot, ka citās lietās konkrētās preces

tirgus var tikt definēts arī savādāk. Šajā ģeogrāfiskajā teritorijā esošais Vattenfall Latvia siltumenerģijas ražošanas, pārvades un sadales tīkls uzskatāms par autonomu, norobežotu no citu konkrētā tirgus dalībnieku izveidotajiem apkures tīkliem, turklāt Vattenfall Latvia izveidotajā apkures tīklā siltumenerģijas ražošana, pārvade un sadale tiek veikta saskaņā ar Vattenfall Latvia izsniegto licenču nosacījumiem, kurā noteikta arī licences darbības zona kā ģeogrāfiska teritorija.

Konkurences padome uzskata, ka šobrīd SIA „DHL Latvia”, SIA „Baltijas Kravu Centrs”, SIA „Gulfstream Oil”, kā arī citas komercsabiedrības, kuras siltumenerģiju ražo, pārvada un sadala savām vajadzībām, nav uzskatāmas par šajā lēmumā konstatētā konkrētā tirgus dalībniekiem Konkurences likuma 1. panta 9. punkta izpratnē. Ņemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka Vattenfall Latvia tirgus daļa konkrētajā tirgū uz šī lēmuma pieņemšanas brīdi varētu sastādīt (**).

6. Konkurences likuma 16. panta trešā daļa nosaka, ka Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanās, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū.

Izvērtējot situāciju pirms un pēc Fortum darījuma noslēgšanas ar Vattenfall, Konkurences padome secina, ka Fortum, iegādājoties 100% Vattenfall Latvia kapitāla daļu, nemainīsies tirgus daļas konkrētajā tirgū, jo Fortum un Vattenfall Latvia darbojas atsevišķos konkrētajos tirgos. Tādējādi šī darījuma rezultātā viens tirgus dalībnieks nomaina otru, neietekmējot tirgus daļas konkrētajā tirgū, kā arī nesamazinot konkurenci.

Konkurences padome, izvērtējot minētos apstākļus, secina, ka šīs apvienošanās rezultātā konkrētajā tirgū dominējošā stāvoklī esošo komercsabiedrību nomaina cita komercsabiedrība, neietekmējot konkurences situāciju konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 2. pantu, 6. panta pirmās daļas 4. punktu, 8. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu un otrās daļas 2. punktu, 16. panta pirmo un ceturto daļu un Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr. 897 “Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanās”, Konkurences padome

noļēma:

atļaut apvienošanas, kas paredzēta, Fortum Holding B.V. noslēdzot Pirkuma līgumu ar Vattenfall AB par 100% SIA „Vattenfall Latvia” kapitāla daļu pirkuma darījumu.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme

(**) ierobežotas pieejamības informācija